

Westphaliæ III Tabula.

Regio & inde
dicta.

Situs.

Imperium Ma-
jorum.

Opida.

Tertia & postrema Westphaliæ Tabula, sicuti titulus ipse præ se fert, tres partes graphice delineatas exhibet, *Ducatum Bergensem, Comitatum Marchiæ & Diocesin Coloniensem*. Eas, eo quo propositæ sunt ordine, percurramus. Offert se primo loco *Ducatus Montensis* sive *Bergensis* qui a Bergoripensi Opido nomen habens, incipit apud inferiorem Wesaliam, ascenditque juxta Rhenum magno spatio. De hujus autem Ducatus initio sic scribit Munsterus: Tempore *Henrici Aucupis* Rom. Regis, nempe anno *ccioxxxiv* fuere duo Fratres, qui ob exhibitum ministerium honorati fuerunt a rege Henrico, qui designavit eis in Westphalia certam quandam regionem, in qua senior, nempe *Adolphus*, construxit Castellum quoddam prope Comitatum Arnsperg, nominavitque illud *Volvehegh*: & temporum successu non parum cultiorem reddidit terram illam per circuitum, Opidis & vicis eam ornans. Alter quoque Frater, *Eberhardus* nomine, construxit & ipse Castellum, appellavitque illud *Aldenburg*. Crescentibus autem Fratribus illis in potentia & opibus, creavit Rex *Adolphum* in Comitem, & ditionem exrexit in Comitatum, qui dictus fuit *Comitatus de Altena*. *Eberhardi* quoque terram sublimavit in Comitatum *Bergensem*. Paulo post *Eberhardus* factus Monachus, tradidit Fratri suo ditionem suam, & constructo Monasterio juxta fluvium *Dune*, factus est Abbas in eo. Ab *Adolpho* & posteris ejus descenderunt Comites isti: *Engelbertus, Adolphus, Engelprechtus, Adolphus*. Is vero *Adolphus* cum nullam reliquisset prolem, celsit *Comitatus Bergensis* Filio Sororis suæ, nempe *Gerardo* Comiti *Iuliacensi*. Post eum præfuit utrique ditioni Filius ejus *Wilhelmus*, & post *Wilhelmum* *Gerardus*, post *Gerardum* filius ejus *Wilhelmus*: atque huic successit Filius ejus vocatus quoque *Wilhelmus*, Dux primus *Iuliacensis, Bergensis & Dux Gelriæ*. Successit autem ei in his Ducatibus Frater ejus *Rainoldus*, qui mortuus est anno Christi *cio ccccxiii*: mansitque post hæc tempora ditio *Montensis* apud *Ducatum Iuliacensem*. Sunt qui aiunt *Comitatum Montensem* erectum eo tempore quando *Henricus Superbus* fuit depositus a *Friderico i*. Anno tamen Christi *cio cccxxxvi* fecit *Carolus iv* ex *Comitatu Marchionatum*, & Filius ejus *Wentzeslaus* sublimavit ad *Ducatum*. Hæc ille. Est hic Imperiale, sub *Montensis* Ducis tutela Opidum *Essendæ*, in quo *Alfridus iv Hildesheimensium* Præsul Collegiarum ut vocant *Virginum Vestalium* ex paternis facultatibus fundavit Cœnobium, ut sub *Abbatissæ* educatione *lii* Virgines alerentur, & *xx* similiter *Canonici* sub ejus loci Decano, *Canonicam* viverent vitam. *Astyli* Privilegio *Abbatia* gaudet, & locus in ea maxime *die Borch* nuncupatus. Villæ aliquot vicinæ, ejus subsunt dominio. Ecclesia ibi perelegans in qua Tabula exhibetur visenda *Brunii* illius *Agrippinatis* opus. Ager *Frumenti & Tritici* præstantissimi ferax, unde candidus *Essendæ* panis in precio est. *Opidani* *Negotiationem* etiam remotam, alii *Artem Textoriam, Fabrilē* complures exercent. Non alium facile reperias locum, ubi plura conficiantur scolopeta. Fontibus abundat & atro carbonario Lapide quem territorium vicinum suppeditat, potissimum vero, qua *Steltium* est, ad *Ruram Amnem* Opidum. Est & *Dusseldorpium* a *Duselo* amne cognominatū. Atq; Præfecturæ *xx, Blanckenborch, Lewenberh, Hünckeswagē, Bornfeldt, Salingē, Lantberg, Dusseldorp, Steinbach, Byenbach,*